

***Stanovisko Telekomunikačného úradu Slovenskej republiky
k vyjadreniu spoločnosti Antik Telecom, s.r.o.
k výsledku analýzy veľkoobchodného relevantného trhu č. 2***

Telekomunikačný úrad Slovenskej republiky (ďalej len „úrad“) na svojej verejne dostupnej internetovej stránke (<http://www.teleoff.gov.sk/data/files/6432.pdf>) zverejnil dňa 15. februára 2010 výsledky analýzy veľkoobchodného poskytovania služby ukončovania volania v jednotlivých verejných telefónnych sieťach v pevnom umiestnení, ktorá spočíva v prenose volania smerovaného ku koncovému užívateľovi verejnej telefónnej služby na pevnom mieste pripojenia z bodu prepojenia medzi dvoma pevnými sieťami alebo medzi pevnou a mobilnou sieťou do koncového bodu pevnej verejnej telefónnej siete určeného špecifickou sieťovou adresou (ďalej len „veľkoobchodný trh č. 2“) a zároveň stanovil tridsaťdňovú lehotu na zaslanie písomných pripomienok k tejto analýze. Následne bola analýza doručená spoločnostiam: Slovak Telekom, a.s., Dial Telecom, a.s., Antik Telecom, s.r.o., GTS Slovakia, a.s., Orange Slovensko, a.s., Slovanet, a.s., Swan, a.s., ŽSR-ŽT, o.z., Trnavatel, s.r.o. a UPC Broadband Slovakia, s.r.o., ktoré boli v analýze navrhnuté za podnik s významným vplyvom na veľkoobchodnom trhu ukončovania volania v jednotlivých verejných telefónnych sieťach v pevnom umiestnení, čiže každá z uvedených spoločností je významným podnikom na veľkoobchodnom trhu ukončovania volania vo svojej vlastnej sieti. Analýza bola doručená aj Protimonopolnému úradu SR.

V stanovenej lehote boli úradu doručené stanoviská spoločností Slovak Telekom, a.s., Antik Telecom, s.r.o., GTS Slovakia, a.s., Orange Slovensko, a.s., Slovanet, a.s. a Protimonopolného úradu SR. Z uvedeného vyplýva, že z celkového počtu 10 podnikov navrhnutých úradom za významný podnik na predmetnom trhu, nezaslalo žiadne pripomienky k analýze 5 podnikov. Protimonopolný úrad SR vo svojom stanovisku uviedol, že k analýze veľkoobchodného trhu č. 2 vykonanej úradom nemá žiadne pripomienky. Žiadne iné stanovisko od žiadneho subjektu v predmetnej veci nebolo úradu doručené.

Spoločnosť Antik Telecom, s.r.o. zaslala k výsledkom analýzy veľkoobchodného relevantného trhu č. 2 stanovisko listom zo dňa 11.03.2010 zaevidovaným pod číslom 222/14/2010.

Dňa 10.06.2010 bolo úradu doručené oznámenie o zmene obchodného mena spoločnosti z Antik computers&communications, s.r.o. na Antik Telecom, s.r.o. (ďalej len „Antik“).

Pripomienky spoločnosti Antik

Spoločnosť Antik vo svojom stanovisku k analýze veľkoobchodného trhu č. 2 uviedla svoje pripomienky so žiadosťou, aby závery analýzy úrad zmenil tak, aby analýza neobsahovala návrh vyhlásiť spoločnosť Antik za významný podnik a návrh na uloženie povinností na veľkoobchodnom trhu č. 2 podľa § 18 až 24 a § 27 zákona č. 610/2003 Z.z.

o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) a aby úrad nezačal správne konanie v danej veci.

Podľa názoru spoločnosti Antik:

- 1./ Úrad nesprávne vymedzil a definoval relevantný trh.
- 2./ Úrad nesprávne posúdil významný podnik a vyhodnotil jednotlivé kritériá pre určenie významného podniku.
- 3./ Úrad nesprávne aplikoval princíp primeranosti a odôvodnenosti v návrhu povinností podľa § 18 až 24 a §27 zákona.

Stanovisko úradu k pripomienkam a výhradám spoločnosti Antik

Úrad pred ukončením analýzy veľkoobchodného trhu č. 2, napriek tomu, že mu túto povinnosť zákon neukladá, uskutočnil dňa 19. januára 2010 pracovné stretnutie k záverom opakovanej analýzy veľkoobchodného trhu č. 2, na ktoré pozval všetkých alternatívnych operátorov s cieľom oboznámiť ich s predpokladanými závermi tejto analýzy, ako aj návrhom úradu na uloženie povinností. Na stretnutí sa zúčastnili zástupcovia všetkých podnikov navrhovaných na určenie za významné podniky na tomto trhu, okrem spoločnosti Antik.

Pri vymedzení veľkoobchodného trhu č. 2 z vecného hľadiska úrad postupoval podľa revidovaného odporúčania Európskej Komisie a vysvetľujúceho memoranda k tomuto odporúčaniu. Úrad trvá na tom, že zdefinoval predmetný trh správne. Každé jednotlivé volanie, ktorého koncový užívateľ je zákazníkom konkrétneho prevádzkovateľa siete, môže byť ukončené len v sieti tohto konkrétneho prevádzkovateľa. Každý prevádzkovateľ siete má záujem získať čo najviac zákazníkov a týmto poskytovať hlasové služby (v tomto prípade ide o súvisiaci maloobchodný trh verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení) tak, aby sa im dovolali zákazníci všetkých prevádzkovateľov.

Spoločnosť Antik vo svojom stanovisku uvádza, že služba ukončovania volania v jednotlivých verejných telefónnych sieťach v pevnom umiestnení zastupiteľná je, ale neuvádza s akou službou by mala byť zastupiteľná podľa jej názoru.

Službu ukončovania volania v jednotlivých verejných telefónnych sieťach v pevnom umiestnení je možné poskytovať aj prostredníctvom verejnej mobilnej telefónnej siete, ale len v takom prípade, ak je koncovému užívateľovi zrušená alebo obmedzená mobilita služieb, čiže sa nejedná o verejnú mobilnú telefónnu službu (nie je umožnený roaming a voľný pohyb ako pri verejnej mobilnej telefónnej službe), ale o službu cez pevné pripojenie. Z pohľadu zastupiteľnosti je takáto telefónna služba prostredníctvom verejnej mobilnej telefónnej siete (tzv. Domáca linka/Firemná linka od spoločnosti Orange Slovensko, a.s.- nie je mobilnou telefónnou službou) verejnou telefónnou službou, lebo je zastupiteľná s telefónnou službou prostredníctvom pevnej verejnej telefónnej siete. Avšak služba ukončovania volania v konkrétnej individuálnej sieti nemôže byť zastupiteľná s ukončovaním volania v inej telefónnej sieti.

Na poskytovanie služby ukončovania volania v sieti jednotlivého prevádzkovateľa potom nadväzuje aj územné vymedzenie jednotlivého trhu poskytovateľa. V rozhodnutí úradu z 28. januára 2004, ktorým sa určuje zoznam

relevantných trhov je uvedené, že relevantným trhom z geografického hľadiska je celé územie SR. Úrad na základe pripomienky operátorov zadefinoval tento trh z geografického hľadiska ako trh s geografickým rozsahom siete každého jednotlivého podniku poskytujúceho službu ukončovania volania v jednotlivej verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení na území Slovenskej republiky. Úrad sa stotožnil s požiadavkou, aby relevantný trh bol vymedzený geograficky užšie, ako je definovaný v rozhodnutí úradu zo dňa 28.01.2004, t.j. aby sa určenie povinností vzťahovalo len na existujúce pokrytie územia individuálnou sieťou, nakoľko práve pokrytie siete určuje geograficky oblasť, na ktorej operátor poskytuje svoje služby. Uvedené je podporené aj dokumentom „Commission guidelines on market analysis and the assessment of significant market power“ (ďalej len „SMP Guidelines“), podľa ktorého v sektore elektronických komunikácií geografický rozsah relevantného trhu je určený územím pokrytým sieťou a existenciou právnych alebo iných regulačných nástrojov.

Každý trh pre ukončovanie volaní v jednotlivej sieti je monopolným trhom bez tendencie smerovania k efektívnej súťaži.

Úrad vychádza pri analýze predmetného trhu z toho, že základnou motiváciou všetkých podnikov poskytujúcich služby ukončovania volania v pevnej sieti je zabezpečiť end-to-end volania pre každého svojho vlastného zákazníka.

Úrad pri posudzovaní, či na predmetnom trhu existuje významný podnik vyhodnotil kritériá, ktoré pokladal za relevantné. Pri vyhodnotení kritéria veľkosť podniku vo vzťahu k relevantnému trhu došiel k záveru, že na predmetnom trhu existuje toľko samostatných trhov, koľko je poskytovateľov služby ukončovania volania v jednotlivých verejných telefónnych sieťach v pevnom umiestnení, pretože službu ukončovania volania v jednotlivej (individuálnej) verejnej telefónnej sieti môže ponúkať len ten podnik, do siete ktorého je pripojený volaný účastník. Podľa definície veľkoobchodného trhu č. 2 je relevantný trh v reálnej projekcii (to znamená pri reálnom poskytovaní služby – reálny trh) viazaný na existenciu konkrétnej verejnej telefónnej siete (je to služba ukončovania volania v jednotlivých verejných telefónnych sieťach v pevnom umiestnení, ktorou je prenos volania smerovaného ku koncovému užívateľovi verejnej telefónnej služby na pevnom mieste pripojenia z bodu prepojenia medzi dvoma pevnými sieťami alebo medzi mobilnou a pevnou sieťou do koncového bodu pevnej verejnej telefónnej siete určeného špecifickou sieťovou adresou). Plnenie na agregovanom trhu všetkých sietí nemožno považovať za homogénny produkt, keďže je vzájomne nezastupiteľné. V súlade s uvedeným úrad nevyhodnocoval kritérium veľkosť podniku vo vzťahu k relevantnému trhu trhovým podielom na agregovanom trhu. Úrad vyhodnotil trhové podiely na agregovanom trhu pri vyhodnotení vyjednávacej sily podnikov, kde vychádzal z pozície jednotlivých podnikov.

V každom z reálnych trhov má daný podnik monopolné postavenie (a teda významný vplyv), rozdielna je však veľkosť jednotlivých reálnych relevantných trhov, ktorá je v potenciálnej rovine daná počtom koncových užívateľov podniku a vo faktickej rovine počtom ukončených minút v danej sieti. Opäť je potrebné vychádzať z definície trhu. Pri ukončení volania ide o službu, ktorá má byť smerovaná do koncového bodu určeného špecifickou sieťovou adresou vo verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení. Podľa zákona koncový bod siete je fyzickým bodom, v ktorom sa účastníkovi poskytuje pripojenie k verejnej telefónnej sieti a v prípade sietí zahŕňajúcich spájanie alebo

smerovanie je tento bod určený špecifickou sieťovou adresou, ktorá sa môže vzťahovať na telefónne číslo účastníka a jeho technické špecifikácie. Koncový bod je teda podľa uvedeného nevyhnutne spojený s prítomnosťou účastníka. Existencia koncového bodu siete (ktorý je v praxi reprezentovaný koncovým účastníkom) je teda nevyhnutnou podmienkou realizácie služby ukončovania volania a predstavuje tak podklad pre samotné plnenie. V tejto rovine môžeme hovoriť o potenciálnej veľkosti trhu, nakoľko počet koncových bodov (účastníkov) vytvára potenciálne väčší priestor pre ukončovanie volania v danej sieti. Veľkosť relevantného trhu vo faktickej rovine možno vyjadriť súhrnom plnení spočívajúcich v ukončovaní volania podľa definície veľkoobchodného trhu č. 2.

Úrad trvá na svojom vyjadrení, že pri identifikácii reálnych relevantných trhov vyplývajúcej z existencie siete, jej výlučného vlastníctva podnikom a významným postavením každého jednotlivého podniku pri ukončovaní volaní je možné každú konkrétnu verejnú telefónnu sieť v pevnom umiestnení chápať ako unikátnu sieť vo vzťahu k danému trhu.

Všetky ďalšie pripomienky spoločnosti Antik v bodoch 1./ a 2./ súvisia s vymedzením relevantného trhu z vecného hľadiska, s ktorým spoločnosť Antik nesúhlasí. Úrad sa k vymedzeniu predmetného trhu už vyjadril vyššie.

Úrad na základe pripomienok Antik doplnil v analýze vecné vymedzenie trhu, čím ho podrobnejšie vysvetlil a zdôvodnil.

Ako už úrad viackrát uviedol, spoločnosť Antik je významným podnikom na trhu ukončovania volania vo svojej verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení a je jedinou spoločnosťou ukončujúcou volania v sieti spoločnosti Antik.

K povinnosti transparentnosti prístupu a nediskriminácie:

Úrad súčasne trvá na zverejnení informácií v referenčnej ponuke v takom rozsahu, ako to uviedol v analýze. Podľa § 18 ods. 1 zákona ak je to potrebné, úrad spresní informácie, ktoré je významný podnik povinný predložiť úradu alebo zverejniť. Úrad nesúhlasí so skrátením lehoty na zverejnenie návrhu na zmenu zmluvných podmienok referenčnej ponuky na prepojenie. Úrad navrhuje uložiť významným podnikom povinnosť zverejniť akýkoľvek návrh na zmenu zmluvných podmienok referenčnej ponuky na prepojenie najneskôr 45 dní pred zamýšľanou zmenou na svojej verejne dostupnej internetovej stránke a predložiť ju úradu, aby bol dostatočný priestor na posúdenie predloženého návrhu.

Úrad trvá na svojom vyjadrení, že veľkoobchodné ukončovanie volaní vo verejnej telefónnej sieti v pevnom umiestnení by mali podniky s významným vplyvom poskytovať tak fixným, ako aj mobilným operátorom za rovnakých podmienok, vrátane ceny. Uvedené súvisí s navrhovanou povinnosťou nediskriminácie, ktorá má zabezpečiť, aby významné podniky poskytovali tie isté služby všetkým podnikom za rovnakých podmienok, vrátane ceny.

K povinnosti prístupu k určitým sieťovým prostriedkom:

Ustanovenie § 75 zákona sa týka riešenia sporov medzi podnikmi a nesúvisí s ukladáním povinností pre významné podniky. Úrad je oprávnený v prípade sporu vstúpiť do rokovaní o uzatváraní zmlúv o prepojení z vlastného podnetu alebo na požiadanie ktorejkoľvek zo zmluvných strán.

Napriek tomu, že § 28 zákona hovorí o povinnosti rokovať o prepojení sietí a za primeraných podmienok ich prepojiť a napriek tomu, že § 75 zákona ustanovuje, ako má úrad postupovať v prípade sporu medzi podnikmi, úrad navrhuje explicitne uložiť túto povinnosť aj podľa § 21 zákona a uložiť ju jednotlivo všetkým významným podnikom na veľkoobchodnom trhu č. 2. Tento rozsah povinností plne korešponduje s charakterom služby terminácie poskytovanej si navzájom operátormi. S ohľadom na ochranu koncových užívateľov je preto potrebné vyššie uvedenú povinnosť uložiť všetkým podnikom s významným vplyvom na predmetnom trhu. Úrad zastáva názor, že je potrebné túto povinnosť uložiť práve z dôvodu fixácie povinnosti samotnej, t.j. aby každý podnik s významným vplyvom musel prístup k príslušným sieťovým prostriedkom resp. prepojenie sietí umožniť.

K povinnosti cenovej regulácie:

Na predmetnom trhu je v súčasnosti značná asymetria poplatkov za ukončovanie volaní v sieti v pevnom umiestnení, čo je preukázané v analýze veľkoobchodného trhu č. 2. Práve uložením cenovej regulácie úrad zabezpečí, aby všetky významné podniky na tomto trhu účtovali terminačný poplatok na rovnakej úrovni, čiže aby poplatky boli symetrické. Táto cena bude nákladovo orientovanou cenou spoločnosti Slovak Telekom, a.s. a bude vypočítaná na základe metódy kalkulácie cien vydanéj úradom samostatným rozhodnutím.

Práve z toho dôvodu, že spoločnosť Antik, ako aj ostatní alternatívni operátori, disponuje výrazne menšou vyjednávacou silou ako spoločnosť Slovak Telekom, a.s. a jej trhový podiel na súvisiacich maloobchodných trhoch verejnej telefónnej služby je takisto výrazne menší ako podiel spoločnosti Slovak Telekom, a.s. nenavrhuje úrad spoločnosti Antik uložiť povinnosť oddelenej evidencie a počítať cenu na základe metódy kalkulácie cien vydanéj samostatným rozhodnutím tak, ako to navrhuje uložiť spoločnosti Slovak Telekom, a.s. Dôvodom je nezaťažovať neprímerane alternatívnych operátorov s malým objemom ukončených volaní vo svojej sieti. Úrad v analýze predmetného trhu navrhované povinnosti zdôvodnil a vysvetlil, čo má v úmysle zabezpečiť uložením týchto povinností.

Podľa názoru úradu všetky povinnosti sú adekvátne, primerané a jasne zdôvodnené. Všetky navrhované povinnosti vychádzajú zo zisteného stavu na trhu, sú efektívne, primerané účelu a princípom regulácie, slúžia na podporu vnútorného trhu a podporujú záujmy koncových užívateľov. Úrad navrhuje uložiť tieto povinnosti podľa zákona predovšetkým z toho dôvodu, aby na súvisiacom maloobchodnom trhu verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení boli vytvorené podmienky pre vznik konkurenčného prostredia a na skutočnú podporu súťaže na tomto trhu, ako aj

vytvorenie priestoru na znižovanie maloobchodných cien. Ukladanie týchto povinností má za cieľ vytvorenie otvorenej a funkčnej súťaže na súvisiacom maloobchodnom trhu verejnej telefónnej služby na pevnom mieste pripojenia, vznik efektívnej konkurencie a potlačenie protisúťažného konania, ktoré by sa s najväčšou pravdepodobnosťou na tomto trhu mohlo vyskytnúť. Úrad pokladá uloženie týchto povinností za odôvodnené a primerané stavu súťaže na súvisiacom maloobchodnom trhu a na riešenie potenciálnych súťažných trhových problémov. Ide o povinnosti, ktoré napĺňajú v súlade s regulačným rámcom účel ex ante regulácie a odrážajú skutočný stav na danom trhu. Uloženie všetkých navrhovaných povinností je v súlade so stavom súťaže a ich efekt napĺňa vyššie uvedené princípy.

V Bratislave dňa 23. júla 2010

Ing. Jana Kopečná
riaditeľka
odboru ekonomickej regulácie